

RIČARD FORD

Sportski novinar

Prevod sa engleskog
Vule Žurić

Beograd
2019.
DERETA

Biblioteka
„dereta vam predstavlja...”

Urednik izdanja
Aleksandar Šurbatović

Naslov originala
Richard Ford
SPORTSWRITER

Copyright © 1986 by Richard Ford
Copyright © ovog izdanja *Dereta*

Kristini

Glava prva

Zovem se Frenk Baskomb. Ja sam sportski novinar.

Poslednjih četrnaest godina živeo sam tu, na Hoving roudu 19, u Hadamu, Nju Džerzi, u velikoj kući sagrađenoj u tudorovskom stilu, kupljenoj novcem koji sam zaradio prodajom prava jednom filmskom producentu na ekranizaciju moje prve knjige kratkih priča, i u kojoj smo moja žena, ja i naše troje dece – od kojih dvoje još uvek nije bilo ni rođeno – nameravali da uživamo u dobrom životu.

Šta je tačno trebalo da predstavlja taj dobar život – bar što se mojih očekivanja tiče – ne bih baš umeo da kažem, iako ne mogu reći da ga nije bilo, sem što se u međuvremenu desilo mnogo toga. Na primer, nisam više u braku sa Eks. Dete koje smo imali kada je sve počelo, umrlo je, mada je tu, kao što sam već rekao, još njih dvoje, a oni su živi i sjajna su deca.

Odmah nakon što smo se preselili ovamo iz Njujorka, napisao sam pola kratkog romana i potom ga sklonio u fioku, gde još uvek stoji i ne očekujem da ću ga odatle ikada više izvaditi, sem ako se ne desi nešto što sada ne mogu ni da zamislim.

Pre dvanaest godina, kada sam se u svojoj dvadeset i šestoj našao u izvesnoj vrsti ćorsokaka, urednik jednog ilustrovanog sportskog časopisa, za koji ste svi sigurno čuli, ponudio mi je posao sportskog novinara budući da su mu se svideli neki moji

novinski članci. I na moje veliko iznenađenje, ali i svih ostalih, batalio sam pisanje romana i prihvatio njegovu ponudu.

I od tada sam se isključivo bavio samo tim poslom, izuzmemo li godišnje odmone, i ona tri meseca neposredno nakon sinovljeve smrti, kada sam želeći da otpočnem novi život prihvatio posao nastavnika u jednoj maloj privatnoj školi u zapadnom Masačuset-su gde mi se sve ubrzo smučilo, pa nisam mogao da dočekam da se vratim ovamo u Nju Džerzi i nastavim da pišem o sportu.

Moj život tokom ovih dvanaest godina uopšte nije bio loš, kao što nije ni sada. Umnogome je bio i sjajan. S godinama me plaši sve više stvari i svestan sam da se čoveku mogu desiti i dešavaju mu se loše stvari, ali ipak postoji vrlo malo toga što me zaista brine ili zbog čega uveče ne bih mogao da zaspim. Još uvek verujem kako su ljubav i strast mogući. I mnogo toga ne bih menjao, ako bih uopšte išta i hteo da promenim. Možda se ne bih razvodio. I moj sin Ralf Baskomb ne bi bio mrtav. Ali što se tiče tih stvari, to je to.

Zapitaćete se: zbog čega bi čovek odustao od obećavajuće književne karijere – jer nije da nije bilo dobrih kritika – da bi postao sportski novinar?

To je dobro pitanje. Za sada ću reći samo ovo: ako sportsko novinarstvo može bilo čemu da te nauči, a u njemu ima istine koliko i laži, onda je to saznanje da će tvoj život iole vredeti samo ako se pre ili kasnije suočiš sa mogućnošću strašnog, žestokog žaljenja. Mada moraš uspeti da to žaljenje izbegneš, u suprotnom će ti život biti upropašćen.

Verujem da sam uradio ove dve stvari. Suočio sam se sa žaljenjem. Izbegao krah. I još uvek sam tu da o tome pripovedam.

Popeo sam se preko grobljanske ograde odmah iza moje kuće. Pet sati je ujutru, na Veliki petak, dvadesetog aprila. Sve kuće u susedstvu su u mraku, a ja čekam bivšu ženu. Danas je rođendan moga sina Ralfa. Napunio bi trinaest godina i zamomčio se.

Poslednje dve godine nalazimo se tu ovako rano, pre nego što počne dan, da bismo mu odali poštu. Ranije smo dolazili zajedno, kao muž i žena.

Avetinjska magla diže se sa grobljanske trave, a gore, u vazduhu, čujem lepršanje krila gusaka. Policijska kola su se gundajući ušunjala kroz kapiju groblja, zaustavila se, oborila svoja svetla i dobro me osmotrila. U automobilu je nakratko bljesnuo plamen šibice, video sam lice policajca koji je gledao u neke papire pred sobom.

Mladi jelen me je posmatrao iz daljine, stojeći na samoj ivici novoga dela groblja. Njegove zenice bi povremeno sevnule iz tame ka ovome starom delu groblja, gde je drveće veće i gde su u blizini groba moga sina sahranjena trojica potpisnika Deklaracije o nezavisnosti.

Moji prvi susedi, Defijevi, igrali su tenis, izgovarajući trenutni rezultat svojim stišano-uvидavnim ranojutarnjim glasovima. „Izvini”. „Hvala.” „Četrdeset – ništa.” Pok. Pok. Pok. „Tvoja prednost, dragi.” „Jeste, hvala ti.” „Tvoja.” Pok, pok. Čuo sam kako glasno dišu kroz nos i škripu njihovih koraka. Ušli su u osmu deceniju života i ne spava im se preterano, pa su orni u svako doba dana i noći. Postavili su barijum-sumporne svetiljke koje ne šljašte ka mome dvorištu i ne smetaju čoveku da spava. Tako smo ostali u dobrim susedskim odnosima, ako ne i prijateljskim. Sada sa njima nemam skoro ničeg zajedničkog, ali su me i oni i drugi ponekad zvali na koktele. Ljudi u gradu su još uvek prema meni prijateljski nastrojeni, mada pomalo rezervisano, i ja ih i dalje smatram dobrim, konzervativnim i pristojnim.

Kako sam na kraju shvatio, nije baš lako imati razvedenog čoveka za suseda. U njemu vreba kaos – održivi društveni dogovor biva doveden u pitanje nerazjašnjenim polnim odnosima. Većina ljudi smatra kako bi trebalo da odaberu stranu i uvek je mnogo lakše izabrati onu ženinu, što su moji prijatelji i susedi uglavnom i uradili.

I mada ćaskamo preko žive ograde, prilaza i krovova automobila na parkinzima pred prodavnicama, razglabajući o stanju oluka i slivnika, i o verovatnoći jake rane zime, te s vremena na vreme obećavamo jedni drugima kako ćemo se konačno na miru videti i ispričati, ja ih zapravo skoro više i ne viđam, ali ih razumem.

Nezavisno od ostalih važnih stvari, ovaj Veliki petak za mene je poseban dan. Kada sam se jutros probudio u mraku, srce mi je tuklo poput tam-tama, osetio sam kako se promena bliži, kao da me ta zanesenost osenčena iščekivanjem koje sam naslućivao već neko vreme napušta i odlazi u hladnu, mračnu zoru.

Danas putujem za Detroit da bih se sreo sa čuvenim bivšim igračem fudbala¹, koji živi u jednom gradiću u državi Mičigen, i koji je nakon nesreće koju je doživeo dok je skijao na vodi vezan za invalidska kolica, ali je postao inspiracija svojim drugarima iz tima, jer se vratio na koledž, gde je uspešno diplomirao, oženio se svojom tamnoputom psihoterapeutkinjom i postao počasni duhovnik svoje nekadašnje ekipe. „Daj neki doprinos“, to će biti moj pristup prilikom pisanja teksta o njemu. Bila je to jedna od onih priča u kojima sam uživao i pisao ih lako.

Međutim, jedva čekam ovo putovanje i zbog toga što na njega idem sa svojom novom devojkom, Viki Arseno. Ona se ovamo nedavno doselila iz Dalasa, ali već sam prilično ubeđen da sam se zaljubio u nju (mada joj to još nisam rekao, vodeći računa da je ne preplašim). Kada sam pre dva meseca oštreci kosilicu posekao palac, sestra Arseno je bila ta koja je ušila moju ranu na odeljenju urgentne medicine i tako je sve počelo. Završila je praksu na Univerzitetu Bejlor u Vaku i onda došla ovde nakon bračnog brodoloma. Njeni žive nedaleko odavde, u Barnegat Pajnsu, u onom kraju koji je bliži okeanu, i trebalo bi da budem glavni eksponat na predstojećoj uskršnjoj večeri – neko ko će im potvrditi kako je njena selidba sa severozapada bila dobar potez, da je pronašla

---

¹ *Fudbal* – misli se na američki fudbal. (Sve napomene u tekstu su prevodiočeve.)

pristojnog, dobrodušnog čoveka i daleko za sobom ostavila loša vremena, uključujući i onog svog špicoglavog muža Evereta. Njen otac Vejd radi na naplatnoj rampi auto-puta, na izlazu broj devet i ne mogu da očekujem da mu se sviđa tolika razlika u godina-ma. Viki je napunila tridesetu. Meni je trideset i osam. On je tek zagazio u petu deceniju. Ali nadam se da ću ga pridobiti i iščekujem naš susret onoliko koliko mi to okolnosti dozvoljavaju. Viki je slatka, privlačna crnka izraženih jagodica koja govori upadljivim teksaškim akcentom i čija istinska razdraganost čoveka poput mene može naterati da od silne žudnje zaurla usred noći.

Nikada nemojte da pomislite kako će vam izlazak iz braka omogućiti da jurite ženske i vodite egzotičan život kakav pre toga niste mogli ni da zamislite. Daleko od toga. To ne može niko na duge staze. Ako mi je ovdašnji klub razvedenih muškaraca kome pripadam išta pokazao, onda je to činjenica da ne pričamo mnogo o ženama kada se sretnemo i da osećamo olakšanje čim ostanemo sami. Ono što je mene i većinu ljudi snašlo nakon braka bio je celibat i vernost kakvu do tada nikada nisam iskusio, iako nije bilo nikoga kome bih bio veran i zbog koga bih se suzdržavao. Samo jedan dugačak, prazan trenutak. Mislim da bi svako od nas trebalo neko vreme da proživi sam. Ne mislim na ono kada si dete, pa odeš na letovanje, ili na boravak u jedokrevetnoj sobi u nekom jebenom đaćkom domu. Već onda kada si već zreo. *Tada* budi sam. Može ispasti sjajno. Možeš proniknuti u samog sebe, baš kao što to rade najbolji sportisti, a to nije mala stvar. (Košarkaš koji kreće u skok-šut nije ništa drugo do ovaploćenje želje da lopta prođe kroz obruč.) U svakom slučaju, činiti hrabre stvari nije lako i ne treba da bude lako. Radim svoj posao najbolje što umem i nadam se najboljem i ne znajući šta bi to uopšte moglo da bude. A onda vam kao dar s neba u naručje padne neko kao što je sestra Arseno.

Već nekoliko meseci nisam putovao, a ljudi u redakciji su mi nalazili dovoljno posla i ovde u Njujorku. Alan, taj ljigavac od advokata moje žene, potrudio se da ubedi sudiju kako su moja putovanja bila uzrok naših nevolja, naročito nakon Ralfove smrti. Pa iako to nije baš sve tako – ovaj pravni razlog za razvod zajedno smo smislili Eks i ja – tačno je da sam oduvek voleo što su putovanja sastavni deo moga posla. Viki je u svome životu do sada videla samo dva pejzaža: beskrajnu, sumornu preriju koja okružuje Dallas i Nju Džerzi – što je prilično čudno za naše vreme. Ali uskoro ću joj pokazati srednji zapad, gde je dobra, stara normalnost duboko uronjena u vlažni vazduh i gde sam, kakve li slučajnosti, išao na koledž.

Tačno je da se dobar deo moga posla sastoji upravo od svega onoga što vam padne na pamet kada pomislite na sportskog novinara: od letenja, dolaska na aerodrome i odlaska sa njih, prijavljivanja u hotele i odjavljivanja iz njih, višesatnog čekanja po hodnicima i svlačionicama, iznajmljivanja kola, suočavanja sa neljubaznim hotelskim osobljem. Od ispijanja pića po nepoznatim barovima u sitne sate, redovnog ustajanja pre zore, baš kao i ovoga jutra, napornog razmišljanja da se stvari sagledaju na pravi način. Ali tu je i ubeđenost da ne bih mogao da živim srećno bez svega toga. Vrlo rano shvatite da vas nikada ništa neće odvratiti od vas samih. Ali nešto ohrabrujuće i neočekivano može da se desi i u vašim ispraznim i neznanim gradovima širom ove zemlje, čak i u vašim Milvokijima, vašim Sent Luisima, vašim Sijetlima, Detroitima, čak i u vašim Nju Džerzijima. Jednom mi je žena koju sam upoznao na koledžu gde sam kratko predavao rekla kako sam imao isuviše izbora, kako nikada nisam iskusio istinsko moranje. Ali to je samo privid i njena greška. Svima nam je potrebno pravo da biramo. I to je tačno ono što osećam kada zađem među zapuštene krajeve svih tih američkih gradova. Obilje izbora. Unaokolo me verovatno čekaju stvari o kojima ništa ne znam, ali koje bi mogle da mi se

svide. Čak i ako ih tamo nema. Ushićenost zbog još jednog dolaska u neko mesto. Prijatno svetlo u restoranu koje ti se naročito svi-di. Zanimljiva životna priča nekog taksiste. Neusiljen, umilan glas žene koju ne poznaješ, ali si u prilici da je slušaš u baru u kom do tada nikada nisi bio i onda kada bi inače bio sam. To su stvari koje te čekaju. I šta ima bolje od toga? Zagonetnije? Vrednije iščekiva-nja? Ništa. Baš ništa.

Barijum-sulfatna svetla gasnu nad teniskim terenom Defijevih. Dok u beloj opremi koračaju ka svojoj tamnoj kući, Delija Defi svojim i dalje stišanim, strpljivim i bezbrižnim glasom počinje da uvereva svoga muža Kaspera da je igrao dobro.

Nebo je sada mutno i iako je već proleće i Uskrs samo što nije, jutro liči na zimsko, pa se čini kako visoka magla upija jutarnje zvezde. Od meseca ni traga ni glasa.

Policajac je konačno video dovoljno, pa je u leru izašao kroz grobljansku kapiju ka tihim ulicama. Čuo sam zvuk novina bače-nih na trotoar. Iz daljine dopire sirena putničkog voza za Njujork koji je ulazio u našu stanicu – bio je to uvek zvuk pun utehe.

Smeđi ševrolet koji je vozila Eks stao je pred treperećim crve-nim svetlom prekoputa nove zgrade biblioteke, a onda je, ne oba-rajajući duga svetla, vozila duž grobljanske ograde.

Eks je staromodna, skroz-naskroz mičigenska devojka iz Bir-mingema, koju sam upoznao u En Arburu. Njen otac Henri bio je najistaknutiji u generaciji liberla stasaloj u doba Soupi Vilijamsa², ali i dalje poseduje fabriku koja proizvodi gumene zaptivke za dži-novske mašine koje štancaju blatobrane, iako je sada republikanac i bogat je kao Krez. Njena majka Irma živi u Mišn Vijehu, i njih dvoje su razvedeni, mada mi i dalje piše i veruje da ćemo Eks i ja

² *Gerhard Menen*, „*Soupi*” Vilijams – šest puta bio je biran za gubernera drža-ve Ilionis pedestih godina dvadesetog veka, da bi kasnije bio deo Kenedijeve administracije. Politički reformator, član Demokratske stranke, trudio se da objedini biračko telo crnačkog stanovništva i radničke klase.

jednoga dana ponovo biti zajedno, što može da bude, ali ne mora da znači.

Da je htela, Eks je mogla da se vrati u Mičigen, da tamo kupi stan ili neki ranč, ili da se preseli na očevo imanje. Pričali smo o tome tokom razvoda, i ja nisam imao ništa protiv. Ali ona je isuviše gorda i nezavisna da bi se baš sada vratila kući. Uz to, ona čvrsto veruje u porodicu i želi da Pol i Klarisa budu u mojoj blizini, a meni je zaista drago što se uspešno prilagodila svome novom životu. Ponekad ne sazremo sve dok ne pretrpimo neki strašan gubitak, pa nas životi sustignu i preplave poput talasa i odnesu ama baš sve.

Nakon razvoda, kupila je kuću u ne toliko skupom, ali pristojnom kraju Hadama koji lokalci zovu Predsednici i prihvatila posao trenera u gradskom koledžu na Krenberi Hilsu. Dok je studirala, bila je zamenica kapitenke tima Vulverinsa, a donedavno je čak i igrala na nekim lokalnim poluprofesionalnim utakmicama, što je izuzetno doprinelo uspehu njenih devojaka koje su poslednjih nekoliko letnjih sezona bile visoko kotirane na tabeli. Verujem da je celoga života žudela da uradi nešto tako, a razvod joj je to i omogućio.

Na šta je ličio naš život? Skoro da sam već zaboravio. Mada ga se sećam, tog prostora u vremenu koje je zauzeo. I rado ga se sećam.

Pretpostavljam da je naš život bio, kako pesnik kaže, zajednički. Eks je bila domaćica i gajila je decu, čitala knjige, igrala golf i družila se sa prijateljicama, dok sam ja pisao o sportu i odlazio tamo-amo u potrazi za pričama, vraćao se kući da ih zapišem, danima bazao po kući u pohabanoj odeći, sedao na voz za Njujork i vraćao se odatle. Činilo se kako je Eks odlično prihvatila to što sam sportski novinar. Njoj je to bilo sasvim u redu, ili je makar tako govorila i izgledala je sretno. Mislila je da se udala za mladog Šervuda Andersona³ koji može nešto da uradi i na filmu, ali joj nije smetalo što stvari nisu išle tim tokom, i nikada me nije gnjavila zbog toga. Bio sam srećan kao dživdžan. Išli smo na odmore

---

³ *Šervud Anderson* – američki pisac koji je snažno uticao na Ernesta Hemingveja.

s naše troje dece. Išli smo do Kejp Koda (koji je Ralf zvao Kejp God), do Sirsporta, Mejna, u Jeloustoun, do mesta gde su se odigrale bitke tokom Građanskog rata kod Antitama i Bul Rana. Plaćali smo račune, išli u nabavke, u bioskop, kupovali automobile i kamere, plaćali osiguranje, spremali hranu na otvorenom, odlazili na prijeme, roditeljske sastanke i ljubavicali onako kako to rade svi odrasli ljudi koji imaju decu, slatko i domišljato. Gledao sam kroz prozor, stajao u dvorištu i posmatrao zalazak sunca osećajući utehu i ostvarenost, čistio sam oluke, proveravao u kakvom je stanju crep, bio pripravan za slučaj nevremena, đubrio baštu, vodio računa o приходима i rashodima, ljubopitljivo razgovarao sa susedima – bio je to naš običan život kojem nije bio potreban aplauz⁴.

Ipak sam pred kraj našeg braka postao pogubljen i pomalo odsutan. Ponekad bih se ujutru probudio i ugledao Eks kako leži pored mene, ali nisam mogao da je prepoznam! Nisam čak mogao da se setim u kom sam to gradu, ili koliko mi je godina, ni kakav to život živim – osećao sam veliku apatiju. Ležao bih tako i trudio se koliko god umem da što više proširim ovo moje nemanje pojma, osećajući kako uživam u svakom trenutku te prijatane pogubljenosti, dok pored mene prolazi dvadesetak mogućih odgovora na pitanja ko, gde, kada. Sve dok na jednom ne bih sve shvatio i osetio – šta? Pretpostavljam da biste rekli da se radi o gubitku, ali nisam baš siguran o kakvom je gubitku reč. Moj sin jeste umro, ali ne bih rekao da je to bio razlog, niti da bilo koja pojedinačna stvar može biti razlog za bilo šta drugo. Znam da možete sanjariti tokom celog svog sasvim dobrog života i da se nikada ne probudite, što se meni umalo nije i desilo. Verujem da sam ipak pretekao i da sam uglavnom uspeo da apatičnost ostavim za sobom, iako smo Eks i ja nesumnjivo tužni zbog toga što se naš brak okončao, ali to je tuga koja te ne čini tužnim. Osećaš se kao kad na proslavi

⁴ Književni kritičar Endrju Benet u jednom eseju iznosi mišljenje kako ova fraza referiše na stihove engleskog romantičarskog pesnika Vilijema Vordsvorta.

godišnjice mature već u sitne sate čuješ neku staru pesmu, jedino što si sam-samcijat.

Koračajući kao da je tek ustala, Eks se pojavljuje pod grobljanskim kvarcnim osvetljenjem, u brodaricama, vrećastim panatlonama i starom mantilu koji sam joj poklonio pre mnogo, mnogo godina. Njena nova, kratka frizura mi se dopada. Ona je visoka, smeđokosa i lepa, izgleda mlađa nego što jeste, a trideset i sedam joj je godina. Kada smo se ponovo sreli pre petnaest godina, prilikom potpisivanja one moje grozne knjige, radila je kao model u jednoj radnji na Petoj aveniji, pa zato i sada ponekad ume da korača onim agilnim koracima, na vrhovima prstiju, mada zna i da zauzme stav nad lopticom za golf i da je onda zvekne tako da ova leti i celu-celcatu milju. Na neki način, ona je najbolji sportista od svih ljudi koje znam. Suvišno je reći koliko joj se divim i koliko je volim na svaki način, sem na onaj pravi. Ponekad je vidim u gradu ili u vožnji kolima i pitam se u čudu: šta ona sada može da želi od života? Kako sam mogao da je pustim ako sam je voleo?

„Još uvek je sveže”, kaže svojim jedrim glasićem tek kada je dovoljno blizu da bih je čuo i ne vadi ruke iz dubokih džepova mantila. Volim njen glas. Bilo je to prvo što sam zavoleo na njoj, ta ograničena sintaksa, ti šiljati vokali srednjeg zapada: Binton Herbor, Himburg, Grind Repids. To je glas koji zna šta je neophodni minimum, i drži ga se. A i inače sam uvek više voleo ženske glasove.

Pitam se kako li će zvučati moj glas. Da li će biti ubedljiv, kao da govori istinu? Ili pseudoiskreni, lažni glas bivšeg muža koji će zakuvati stvar? Moj glas je zaista moj, iskren, donekle ruralan, koji manje-više podseća na glas kakvog prodavca automobila: ogoljeni glas koji veruje kako će razotkriti istinu, čvrsto se držeći činjenica. Znao sam da ga uvežbavam dok sam bio na koledžu. „U redu, onda, gledaj to ovako”, rekao bih to jasno i glasno. „Dobro, dobro.”

„Da, ali pazi sad ovo.” I to se zadržalo i u mom glasu sportskog novinara, iako sam prestao da vežbam.

Eks se na bezbednoj udaljenosti od mene naslanja na ovalni mermerni spomenik čoveka koji se zove Krejg i stiska usne. Sve do sada nisam primetio koliko je hladno. Ali nakon što je to rekla, jeza mi se uvlači u kosti i kajem se što nisam obukao džemper.

Ovi naši sastanci pred zoru bili su moja ideja i u suštini predstavljaju dobar način da dvoje ljudi podeli ono što im je preostalo od intimnosti. U stvarnosti, prijatni su koliko i vešanje, ali vrlo je verovatno da ćemo se ovako sresti i naredne godine, iako smo se isto osećali i pre godinu dana. A stvar je u tome što ja naprosto ne znam na koji način da žalim, a to ne zna ni Eks. Ni ona ni ja nemamo ni reči ni ideja za tako nešto, pa se trudimo da to vreme provedemo u ćaskanju, mada ne ispadne uvek baš najbolje.

„Da li ti je Pol pomenuo naš sinoćnji randevu?”, pitam je. Moj sin Pol ima deset godina. Šetajući sinoć, naleteo sam na njega u mračnoj ulici pred njihovom kućom u kojoj je bila njegova majka i nije imala pojma šta se dešava napolju. Razgovarali smo o Ralfu, o tome gde se sad tačno nalazi i kako bismo mogli da stupimo s njim u kontakt – zbog svega toga sam se mnogo bolje osećao. Eks i ja smo se u načelu bili dogovorili da ne bi trebalo tako da se šunjam oko njihove kuće, ali ovde se nije radilo o tome.

„Rekao mi je da je tata sedeo u kolima, u senci, i da je motrio na kuću poput policije.” Zagledala se u mene znatiželjno.

„Bio je to samo jedan čudan dan. I mislim da se sve završilo dobro.” Ali nije bio posredi samo taj jedan, čudan dan.

„Mogao si da uđeš. Znaš da si uvek dobrodošao.”

Osmehnuo sam joj se pobeđnički. „Sledeći put ću ući.” (Ponekad činimo čudne stvari i kažemo da je reč o slučajnosti ili sticaju okolnosti, iako sam želeo da veruje kako je ovoga puta *zaista* bila reč o slučajnosti.)

„Samo sam htela da znam da li je nešto krenulo naopako”, kaže Eks.

„Ne. Mnogo ga volim.”

„Dobro”, kaže Eks i uzdahne.

Govorio sam glasom koji mi je prijao, glasom koji je zaista bio moj.

Eks iz džepa izvlači kesicu iz koje vadi tvrdo kuvano jaje i počinje da ga ljušti. Nemamo baš mnogo toga da kažemo jedno drugom. Čujemo se telefonom najmanje dva puta nedeljno i pričamo uglavnom o deci koja dolaze kod mene posle škole, dok je ona na treninzima. Povremeno naletim na nju u redu pred kasom u trgovini, ili sednem za susedni sto u baru u koji svraćamo, pa razmenimo nekoliko reči, ne okrećući se jedno prema drugom. Trudili smo se da ostanemo moderna, podeljena porodica. Ovde se sastajemo da bismo odali poštu našem starom, izgubljenom životu.

Pa ipak, sad je dobar trenutak za razgovor. Prošle godine, na primer, Eks mi je ispričala kako bi, da još jednom može da živi svoj život, verovatno sačekala sa udajom i oprobala se u profesionalnom golfu. Nikada do tada mi nije rekla kako je 1966. njen otac bio spreman da je u tome podrži, čak i materijalno. Nije rekla da li bi se u toj varijanti na kraju ipak udala za mene. Ali je kazala da bi volela da sam završio roman jer bi se neke stvari drugačije odigrale i to me je iznenadilo. (Kasnije je povukla te reči.) Iznenadilo me je i kada mi je, bez želje da me kritikuje, rekla kako me smatra osobenjakom. Rekla je da sam pogrešio što sam gajio nekoliko površnih prijateljstava umesto da se usredsredim na tek nekoliko važnih stvari u životu, a pre svega na nju. Potom na decu. Na moj posao i na to da budem običan građanin. Misli da zbog toga nisam bio dobro pripremljen za ono što nas je snašlo. Rekla je da je to zato što nisam imao priliku da dobro upoznam svoje roditelje, jer sam rano otišao u vojnu školu i odrastao na jugu koji je pun izdajica, smutljivaca i ljudi u koje ne možeš da imaš poverenja, sa čim sam se složio, iako nikada nisam upoznao nijednog od njih. Rekla

je da se koreni svega toga nalaze u ishodu građanskog rata. Bilo je mnogo bolje odrastati tamo gde je ona živela, rekla je, tamo gde nema takvih tipova, gde nema bilo kakvih dvosmislenosti koje bi zbunjivale čoveka i komplikovale stvari, gde su ljudi ozbiljno razmišljali jedino o tome kakvo će sutra biti vreme.

„Da li misliš da si se dovoljno smejao ovih dana?” Završava sa čišćenjem jajeta i kesicu gura duboko u džep mantila. Ona zna za Viki, kao i da sam od razvoda bio sa još nekoliko devojaka, a siguran sam da je to saznala od dece. Ali ne verujem da misli kako je to nešto mnogo promenilo. I možda je u pravu. U svakom slučaju, sretan sam što tako otvoreno možemo da razgovaramo o svemu, a to nisam radio često, mada je brak prava stvar za to.

„Budi sigurna da jesam”, kažem. „Mislim da je sve u najboljem redu, ako si na to mislila.”

„Verujem da jesam”, kaže Eks, posmatrajući ono jaje kao mali ali škakljiv problem. „Nisam zabrinuta za tebe.” Gleda me procenjivački. Moguće je da ju je moj sinoćnji razgovor sa Polom naveo na to da pomisli da sam prolupao ili počeo da pijem.

„Gledam Džonija Karsona. On je smešan”, kažem. „Što sam stariji, sve je smešniji. Hvala na pitanju.” Zbog svega ovoga osećamo se glupavo. Osmehujem joj se.

Eks gricne balance poput miša. „Izvini što ti se mešam u život.”

„U redu je.”

Eks glasno uzdahne i nastavi da govori tiho. „Kada sam se jutros probudila, iznenada sam se setila Ralfovog smeha. I to me rasplakalo. A onda sam pomislila kako moraš da istraješ u životu do samoga kraja. Ralf je ceo svoj život proživeo za devet godina, i ja se sećam kako se smejao. Samo sam htela da budem sigurna da si i ti to radio. Ti ćeš da živiš znatno duže.”

„Za dve nedelje mi je rođendan.”

„Da li misliš da ćeš se ponovo oženiti?” Eks to kaže zaista formalno. A ja na trenutak, u gustom jutarnjem vazduhu, osetim

miris bazena! Dolazi iz blizine. Sveža, vodenasta aroma hlora iz predgrađa koja me podseća na predstojeće leto, ali i na sva druga leta koja pamtim. To je znamenje predgrađa koje volim, taj povremeni miris bazena, ili roštilja, ili zapaljenog lišća koje nikada ne vidiš, a koji ti se uvlači u nozdrve.

„Ne bih znao”, kažem joj. Mada bih najviše voleo da mogu da joj kažem *Nema šanse, možeš da se kladiš, budi sigurna*. Ipak je ovo što joj govorim bliže istini. Najednom nestaje svilenkasto-letnjeg mirisa, pa miris prašine i hladnih spomenika zauzima svoje staro mesto. U drhtavo sivom svitanju pali se svetlo na trećem spratu moje kuće koja se vidi iza ograde. To je moj stanar, Afrikanac Bosobolo. Za njega dan samo što je počeo i u prozoru vidim njegov tamni obris. Na suprotnoj strani groblja vidim žućkasta svetla u čuvarevoj baraci, pored koje je parkiran zeleni „džon dir” bager koji služi za kopanje grobova. Zvona na crkvi Svetoga Lava Prvog pozivaju na molitvu za Veliki petak. „Na današnji dan umro je Hrist, na današnji dan umro je Hrist” (mada se zapravo radi o himni „Stabat Mater Dolorosa”).

„Mislim da ću se ponovo udati”, hladno kaže Eks. Pitam se, za koga?

„Za koga?” Molim te, samo ne za nekog od onih tipova iz golf kluba sa debelim novčanikom koji preferiraju devetnaestu rupu⁵, tih krupnih, „zdravih i jakih” starkerja u zelenim sportskim sakoima s kojima je odlazila na vikende u „Trapov porodični dom” i odmarališta na planini Pokonos, gde su obično gledali neke komičare i vodili ljubav na vodenim krevetima. Ipak, valjda neće. Znam sve o tim tipovima. Deca su mi pričala. Svi oni voze oldtajmere i nose cipele sa kićankama. A priznajem da ima rezona izaći s njima. Neka potroše novac i uživaju u toj diskreciji. Ne sumnjam da su to pristojni momci. Ali sa njima se ne treba venčavati.

⁵ *Devetnaesta rupa* – golferski žargon za bar u koji se ide posle odigrane partije.

„Oh, možda za prodavca softvera”, kaže Eks. „Ili za prodavca nekretnina. Za nekoga koga mogu da pobedim u golfu i videoigrici.” Osmehuje mi se vragolasto i sleže ramenima. Ali onda najednom kroz taj osmeh počinje da plače, klimajući glavom kao da smo oboje znali i očekivali da će se ovo desiti, i kao da sam za to kriv ja, što i nije daleko od istine.

Poslednji put sam video Eks kako plače one noći kada je neko bio provalio u našu kuću i kada je, istražujući šta nam je odneto, pronašla nekoliko pisama koje sam dobio od jedne žene iz Blendinga u Kanzasu. Ne znam zašto sam ih čuvao. Zaista mi ništa nisu značila. Tu ženu mesecima nisam viđao, a onda smo se sreli još samo jednom. Ali tada sam bio u najmutnijim dubinama mojih snatrenja i osećao potrebu – ili sam bar mislio da je osećam – za nečim što će me odvojiti od mog života, iako uopšte nisam planirao da je viđam i hteo sam da bacim ta pisma. Kada smo se vratili s predstave *Trideset i devet stepenika*, u kući smo zatekli gomilu polaroid fotografija koje su provalnici ostavili, plus sprejom ispisano na zidu trpezarije „Mi smo preparirani ljudi”. Ralf je bio mrtav već dve godine. Deca si bila sa dedom na izletu, a ja tek što sam bio napustio moje predavačko mesto na Berkšir koledžu, pa sam se manje-više muvao unaokolo kao neki tupan, inače prilično dobro raspoložen. Eks je pisma našla u fioci mog pisaćeg stola dok je tražila čarapu punu srebrnjaka koje mi je majka ostavila, pa je sela na pod i pročitala ih, a onda mi ih dala kada sam došao sa spiskom nestalih stvari, među kojima su bili kamera, radio i ribolovačka oprema. Pitala me je da li imam nešto da joj kažem, a pošto nisam, otišla je u spavaću sobu i ćusku počela da razvaljuje svoju devojačku škrinju. Rascopala ju je na komade, koje je onda pobacala u kamin i tamo ih spalila, dok sam ja stajao u dvorištu, keserio se na sazvežđa Kasiopeje i Blizanaca i tako pometen osećao kako mi niko ne može ništa i bio zadivljen što gotovo sve u mom životu može biti stavljeno na probu. Ispada

kao da sam u to doba bio „povučen u sebe”. A zapravo sam bio svetlosnim godinama udaljen od svega.

Ubrzo je Eks izašla iz kuće u kojoj su gorela sva svetla, dok je njena devojačka škrinja kuljala kroz dimnjak – bio je mesec jun, a potom je sela na stolicu na rasklapanje u najudaljenijem uglu mračnog dvorišta, i počela da plače. Krijući se u mraku, iza velikog filadendrona, uputio sam joj nekoliko optimističnih i utešnih reči, ali ne verujem da me je čula. Moj glas je do tada postao tako mek da sam ga mogao čuti samo ja. Podigao sam pogled ka dimu u koji se pretvorila njena devojačka škrinja puna svih tih dragocenih stvari: jelovnika, otcepljenih ulaznica, fotografija, hotelskih priznanica, pozivnica, među njima je bio i njen svadbene veo, i pitao se šta je to, šta bi to pod milim bogom *moglo* da odlazi u vedru beživotnu noć u Nju Džerziju. Podsetilo me na dim koji javlja izbor novog pape – *novog pape!* – ako možete da poverujete da sam u tim okolnostima pomislio baš to. I posle četiri meseca bio sam razveden. Sve to sada izgleda čudno i daleko, kao da se desilo nekom drugom a da sam ja samo čitao o tome. Ali tada je to bio moj život, i to je moj život sada, i sve u svemu nemam nekih problema u vezi s tim. Ako postoji još nešto što sportsko novinarstvo može da te nauči, onda je to da u životu nema transcendentnih tema. U svim slučajevima stvari se dese i završe se, i to mora biti to. Sve ostalo je književna laž i klasično obrazovanje, i to je razlog što nisam uspeo kao predavač i jedan od razloga što sam moj roman gurnuo i fioku i što ga odatle više nikad nisam izvadio.

„Da, naravno”, kaže Eks i šmrkće. Skoro da je prestala da plače, iako nisam ni pokušao da je tešim (nemam više tu privilegiju). Podiže pogled ka plavičastom nebu i šmrkne još jednom. U ruci još uvek drži ono gricnuto jaje. „Dok sam noćas plakala, mislila sam o tome kako bi Ralf Baskomb sada trebalo da bude lep i veliki dečak, i kako bi meni i tako bilo trideset i sedam godina. Pitala sam se šta bismo svi radili.” Njena glava se trese a rukama se drži

za stomak – godinama je nisam video takvu. „Frenk, nisi ti kriv. Samo sam mislila da će biti u redu da me vidiš kako plačem. Tako ja vidim ožalošćenost. Zar to nije ženski?”

Čeka da nešto kažem, da nas oslobodim te stare bede sećanja i života. Očigledno da i ona oseća kako se danas dešava nešto čudno, da nekakva svežina u vazduhu donosi neprestanu promenu stvari. I ja sam njen momak, sretan što ću učiniti baš to – neka moj optimizam povrati dan, ili makar jutro, ili tek trenutak u času kada se čini kako je sve izgubljeno u bolu. Možda je najbolja strana mog kraktera to da sam dobar onda kada ide loše. Mnogo sam lošiji kada stvari krenu dobro.

„A zašto ne bih pročitao pesmu?“, kažem i osmehujem se poput starog, odbijenog prosca.

„Pretpostavljam da je je trebalo da je ponesem, zar ne?“, kaže Eks, brišući oči. „A umesto da ponesem pesmu, ja sam plakala.“ Od suza se pretvorila u devojčicu.

„Ma, u redu je“, kažem i posežem u džep pantalona, gde se nalazi papir na kome je pesma koju sam kopirao u kancelariji za slučaj da Eks zaboravi da ponesu svoju. Prošle godine bio sam doneo Hausmanovu pesmu „Za sportistu koji je umro mlad“ i pogrešio što je pre toga nisam pogledao. Znao sam je još iz studenstkih dana, ali me je naslov dodatno privukao da pomislim kako ne bi bilo loše da je pročitam. A bilo je loše. Ako ni zbog čega drugog, onda zbog toga što je na tako bukvalan i sanjalački način govorila o sportistima, prema kojima sam gajio snažna osećanja. Ralf u stvari i nije bio neki sportista. Jedva da sam pročitao „žitelj mirnog grada“, pa sam prekinuo i nastavio tako da sedim buljeći u mali nadgrobni spomenik od crvenog mermera, u koji je malim slovima bilo uklesno RALF BASKOMB.

„Znaš, Hausman je mrzeo žene“, rekla je Eks u stravičnoj tišini dok sam ja sedeo. „Ništa ti ne zameram. Samo sam se toga setila sa predavanja. Mislim da je bio pederast, i Ralfa bi sigurno voleo

a nas bi mrzeo. Ako se slažeš, dogodine ću ja ću da donesem neku pesmu.”

„Dobro”, odgovorio sam sav očajan. Bilo je to nakon što što mi je kazala sve ono u vezi s mojim pisanjem romana i osobenošću, i njenom davnašnjom namerom da se priključi golferskoj profesionalnoj ligi. Mislim da joj bilo žao zbog mene – zapravo, siguran sam da je bilo tako – mada je bilo žao i meni.

„Da li si doneo neku drugu Hausmanovu pesmu?”, kaže podsmejljivo, a onda se okrene i baci ono jaje daleko među nadgrobne spomenike i brestove gde ono nečujno padne. Baca poput hvatača u bejzbolu, propisno zamahnuvši iza uveta, u senku potiljka. Divim se njenom pozitivnom pristupu. Žaliti za gubitkom deteta kada ih imaš još dvoje nije nimalo lako. A mi nismo baš izvežbani, jer na to gledamo kao na pitanje ličnog dostojanstva i ljubavi, ne želeći da Ralfova smrt i naš gubitak ostanu zarobljeni u vremenu i događajima tako da naši životi budu uništeni na neki tajanstven način. U neku ruku, tu ne možemo da omanemo.

U glavnoj ulici jedan kombi staje na semaforu. To je kombi za popravke „Izler Filko”, koji vozi Sid (ranije je imao svoj servis, ali je bankrotirao). Angažovali smo ga mnogo puta dosad, ali sada je krenuo ka mesnom trgu gde će u tamošnjem kafiću popiti šolju kafe pre nego što zaroni u otčepljavanje kuhinjskih odvoda i ispumpavanje vode iz podruma. Dan počinje obećavajuće. Usamljeni pešak – muškarac – jedan od retkih crnaca u gradu, korača trotoarom ka stanici u svetlom, sintetičkom odelu. Nebo je i dalje plavičasto, ali verovatno će se usijati i pre nego što s Viki krenem ka Gradu motora⁶.

„Danas nema Hausmana”, kažem.

„Dobro”, kaže Eks i osmehuje se, pa sedne na Kregov grob da bi me saslušala. „Ako ti tako kažeš.” Svetlost je sve blistavija kako

---

⁶ *Grad motora* – „nadimak” za Detroit.

sviće duž zadnjih dvorišta kuća u mojoj ulici. Osećam kako mi je toplije.

Rej je o pesmi „Meditacija” Teodora Retkea, koji je takođe išao na Mičigen univerzitet, što će Eks sigurno znati, i počinjem najbolje što umem, vrlo uverljivo, kao da moj mrtvi sin dole to može da čuje:

„Krenuo sam u pusta, usamljena mesta iza pogleda...”

Eks je počela da tresе glavom pre nego što sam i stigao do drugog stiha, i ja sam stao kako bih video u čemu je problem.

Izbacila je donju usnu i nastavila da sedi na kamenu. „Ne sviđa mi se pesma”, kaže Eks bez ikakvih emocija.

Znao sam da će je prepoznati i da joj se neće svideti. Ona je i dalje trvdoglava devojka iz Mičigena koja vrlo trezveno razmišlja, i razborita je kada ostatak sveta to nije u stanju da bude. Tako snažna devojka mogla bi da nađe svoje mestu uz svakog muškarca. Devojke poput nje su dovoljan razlog za postojanje Srednjeg zapada, pošto je većina njih odande. Osećao sam napetost, kao kad me hvata groznica. Možda čitanje poezije nad telom malog dečaka koji nikada nije mnogo mario za pesme i nije najbolja ideja.

„Mislio sam da je znaš”, rekao sam prijatnim glasom.

„Zapravo nije trebalo da kažem da mi se ne dopada”, kaže Eks hladno. „Samo ne verujem u to, i to je sve.”

Pesma govori o tome kako svaki dan treba da te čini srećnim – insketi, senke, boja ženske kose – i koječem u još u šta čvrsto veruješ. „Kad god je pročitam, imam utisak da su to zaista moje reči”, kažem.

„Ne verujem da te stvari u pesmi mogu bilo koga da usreće. Ne mogu da te povrede. Ali to je sve”, kaže Eks i sklizne sa kamena na kojem je sedela. Osmehuje mi se baš onako kako volim, stisnutih usana i potcenjivački, kao da misli kako ni o čemu nemam blage veze, a to je još i zabavljiva. „Ponekad pomislim da više niko nije u stanju da bude srećan.” Gura ruke u džepove mantila. Mora da joj

u sedam počinju predavanja, ili ima neki seminar, i mislim je već daleko, daleko odavde.

„Mislim da do kraja naših života možemo da radimo šta god hoćemo, ali zaista”, kažem iskreno. „Zar nije tako?”

Pilji u grob našega sina kao da nas on sluša, pa može da mu bude neprijatno. „Valjda jeste.”

„Da li se stvarno udaješ?” Osećam kako mi se oči širom otvaraju kao da već znam kakav će biti njen odgovor. Najednom smo kao Ivića i Marica, kao brat i sestra koji se spremaju da kidnu na sigurno.

„Ne znam.” Jedva slegne ramenima, ponovo poput kakve devojkice, ali rezignirano i odsutno. „Ima ih koji bi hteli da se venčamo. Ali sam možda zašla u godine kada mi muškarci više nisu potrebni.”

„Možda bi *trebalo* da se udaš. Možda bi te to usrećilo.” Naravno da u to ne verujem ni jedne jedine sekunde. A i sam bih pristao da se ponovo venčamo, da život vratimo u kolotečinu. Nedostaju mi one ljupke stvari koje brak čine posebnim, čvrsti balast i plovidba. Rekao bih da nedostaju i Eks. Oboma nam to nedostaje. Sada sve moramo da radimo iz početka, jer više ništa nije naše samo po sebi.

Klimne glavom. „O čemu si sinoć razgovarao sa Polom? Učinilo mi se da su u pitanju neke muške stvari u koje ne smem da zalazim. Mrzim to.”

„Pričali smo o Ralfu. Pol misli kako možemo da dopremo do njega tako što ćemo poslati goluba pismošu na Kejp Mej. Bio je to dobar razgovor.”

Eks se osmehne čuvši ovu ideju našega sina, koji je sklon sanjaranju kako ja nikada nisam bio. Ni na kraj pameti mi nije bilo da se njoj dopadala ova njegova osobina, jer je više volela Ralfovu sigurnost kojoj se divila pošto je i sama bila takva. Kada je sa već uznapredovalim Rejevim sindromom⁷ ležao u bolnici, jednog

---

⁷ *Rejev sindrom* – potencijalno smrtonosna bolest koja se najčešće javlja kod dece mlađe od 15 godina, a može prouzrokovati brojne efekte na mnoge organe, naročito na mozak i jetru. Takođe, može prouzrokovati i hipoglikemiju.

dana se u delirijumu pridigao iz kreveta i rekao: „Brak je prokleta opasna rabota, naročito u Bostonu” – pročitao je to u Bartletovoj knjizi citata, koju je često listao, pamtio neke stvari i onda nam ih deklamovao. Tek nakon šest nedelja otkrio sam da je tu rečenicu napisao Džon P. Markan. Ralf je tada već bio mrtav i počivao evo tu. Ali mojoj ženi su se sviđale te reči, jer su dokazale kako je negov um radio iako je bio u dubokoj komi. Nažalost, ova rečenice je postala svojevrsni moto našeg braka od trenutka kada je izgovorena pa sve do njegovog okončanja, kletva koju je Ralf izgovorio bez ikakve namere.

„Sviđa mi se tvoja nova frizura”, kažem. Dobro joj je stajalo to ptičje gnezdo. Nemamo više šta tu da radimo, ali meni se još uvek ne ide.

Eks oko prsta obmota nekoliko dlaka, povuče ih i podigne pogled ka njima. „Baš je sranje, zar ne?”

„Nije.” I zaista mislim da je tako.

„Morala sam nešto da uradim, bila je zaista duga. A kod kuće su dreknuli kada sam došla od frizera.” Smeje se kao da shvata da je došao onaj trenutak kada nam deca postaju roditelji, a mi opet postajemo deca. „Frenk, jelda da se ne osećaš staro?” Okreće se i gleda preko groblja. „Ne znam odakle mi sva ova usrana pitanja. Danas se osećam staro. To je sigurno zato što puniš trideset i devetu.”

Crnac je došao do ugla ulice i čeka da se upali zeleno na prelazu prekoputa nove zgrade biblioteke. Onaj kombi je otišao, a žuti minibus se zaustavlja na istom uglu i iz njega izlaze crne kućne pomoćnice. Sve su krupne, obučene u bele uniforme, razgovaraju i landaraju svojim velikim cegerima dok čekaju da ih pokupe njihove bele gazdarice. Čovek i te žene ne razgovaraju. „Nije li to nešto najtužnije što si ikada video”, kaže Eks netremice gledajući u njih. „Ima tu nešto što mi slama srce. Ne znam zbog čega.”

„Uopšte se ne osećam starim”, kažem joj, sretan što mogu da odgovorim na njeno pitanje iskreno, i možda dodam još koji koristan savet pride. „Morao bih češće da perem kosu. I ponekad, kad se probudim, srce mi tuče kao doboš – iako Finčer Barksdejl kaže da to nije nešto što bi trebalo da me brine. Mislim da je to dobar znak. Rekao bih da je to bila neka vrsta upozorenja, šta ti misliš?”

Eks bulji u služavke koje i dalje razgovaraju i gledaju u pravcu odakle će stići kola koja će da ih odvezu. Otkako smo se razveli, razvila je kod sebe sposobnost potpune odsutnosti. Razgovaraće sa tobom, ali će biti hiljadama kilometara odatle. „Ti si veoma prilagodljiv”, kaže nehajno.

„Jesam. Znam da nemaš zatvoreni trem, ali trebalo bi ta probaš da spavaš kraj širom otvorenih prozora potpuno obučena. Probudiš se i spremna si za poktret. Ja tako radim već neko vreme.”

Eks mi se ponovo osmehuje sažaljivo stisnutih usana, onako kako ne volim. Više nismo Ivica i Marica. „Da li i dalje viđaš tvoju hiromantkinju, kako se ono zvaše?”

„Gospođu Miler. Ne, ne tako često.” Neću da joj priznam kako sam sinoć hteo da odem do nje.

„Da li osećaš da si u stanju da shvatiš sve ono što se dešava – nama i našim životima?”

„Ponekad. Danas se osećam prilično dobro što se Ralfa tiče. Ne čini mi se da će me ludilo ponovo spopasti.”

„Znaš”, kaže Eks, ne gledajući me. „Sinoć sam ležala i pomislila kako šišmiši lete po sobi, i kada sam zatvorila oči, jedino što sam videla bila je veoma daleka linija horizonta, sve je bilo prazno i ravno poput dugačkog stola postavljenog za jednu osobu. Nije li to strašno?” Zavрте glavom. „Možda bi trebalo da vodim život kao ti.”

Osetih da u meni počinje da bukti ozlojeđenost, mada tome ovde nije mesto. Eks misli da je moj život zabavniji, bogatiji od njenog, i to više nego što i sam znam. Verovatno bi ponovo htela da mi kaže kako je trebalo da nastavim sa pisanjem romana

umesto što sam odustao i postao sportski novinar, i kako je i ona neke stvari trebalo drugačije da uradi. Ali to ne bi bilo u redu, bar što se mene tiče – toliko puta je i sama mislila da sam postupio dobro. Sada joj se sve čini daleko i mračno. Izgleda da je naš razvod uticao na promenu jedne crte njenog karaktera, jer je možda postala manje otporna nego što je bila ranije, a zabrinutost zbog starenja to dokazuje. Oraspoložio bih je da mogu, ali to je jedan od talenata koji sam odavno izgubio.

„Izvini još jednom”, kaže. „Danas sam naprosto tužna. Ima nešto u vezi s tvojim putovanjem zbog čega se osećam kao da odlaziš u novi život, a ja ne.”

„Nadam se da odlazim”, kažem, „mada sumnjam. A sumnjaš i ti.” A ništa pod milim bogom ne bih više voleo nego da se danas preda mnom otvori novi, šaroliki svet, iako mi se dopada i kako sada stoje stvari. Smestiću se u lepu sobu u hotelu, ješču šniclu i sedeti u restoranu na rotirajućem krovu, gledati noćnu utakmicu. Mene je lako učiniti srećnim.

„Da li ikada poželiš da si mlađi?”, pita me Eks potišteno.

„Ne. Dobro mi je ovako.”

„Meni se to stalno dešava”, kaže. „Izgleda glupo. Znam.”

Ništa ne bih mogao da kažem o tome.

„Frenk, ti si optimista.”

„Nadam se da jesam.” Osmehnem joj se kao kakav dobričina.

„Svakako, svakako”, kaže, okreće mi leđa i odlazi između grobova, glave podignute ka vedrome nebu, s rukama duboko u džepovima poput tipične devojke sa Srednjeg zapada koja trenutno nema sreće ali će se uskoro vratiti kao nova. Čujem kako sa zvonika crkve Svetoga Lava otkucava šest sati i iz nekog razloga osećam da se nećemo skoro videti, da se nešto završilo i da je nešto počelo, iako vam ne mogu reći šta bi to „nešto” moglo da bude u mom životu.

Ričard Ford
SPORTSKI NOVINAR

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura
Dijana Stojanović

Korektura
Sonja Milovanović

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-223-1

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2019.

Štampa
ART PRINT MEDIA, Novi Sad

Izdavač / Plasman
DERETA doo
Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd
tel./faks: 011/ 23 99 077; 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA
Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.111(73)-31

821.111(73).09-31 Форд Р.

ФОРД, Ричард, 1944–

Sportski novinar / Ričard Ford ; prevod sa engleskog
Vule Žurić. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2019
(Novi Sad : Art print media). – 417 str. ; 21 cm. –
(Biblioteka Dereta vam predstavlja ---)

Prevod dela: Sportswriter / Richard Ford. – Tiraž 1.000.
– Str. 413–417: Profesija književni junak / Vule Žurić.

ISBN 978-86-6457-223-1

а) Форд, Ричард (1944–) – „Спортски новинар”

COBISS.SR-ID 274180620